



Introductie conserveren en restaureren van erfgoedobjecten (K1439)

Servicedocument – Afnamevorm: Praktijkexamen

Uitgever: Exalo Media
Versie: 2026-03

Auteursrechtwaarschuwing

© Exalo Media. Alle rechten voorbehouden.

Dit document bevat inhoud die beschermd wordt door het auteursrecht. Exalo Media bezit het auteursrecht op de tekst, afbeeldingen, grafieken, en andere inhoud die in dit document worden weergegeven, tenzij anders aangegeven.

Niets in dit document mag worden verveelvoudigd, verspreid, overgedragen, tentoongesteld, gereproduceerd, of op enige andere wijze gebruikt worden zonder de uitdrukkelijke schriftelijke toestemming van Exalo Media. Het is strikt verboden om de inhoud van dit document te wijzigen, aan te passen of te vertalen zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van Exalo Media.

Exalo Media behoudt zich het recht voor om juridische stappen te ondernemen tegen personen of entiteiten die inbreuk maken op het auteursrecht van dit document.

Voor toestemming om de inhoud van dit document te gebruiken, neem contact op met:

Exalo Media
info@exalo.nl
<https://exalo.nl>

Examenmatrijs D1-K1

D1-K1: Conserveert, reconstrueert of restaureert een erfgoedobject	
Complexiteit:	De beginnend beroepsbeoefenaar opereert binnen een keten van experts op het gebied van restauratie en conservering en voert de werkzaamheden uit aan de hand van een gestructureerde (deel)opdracht. Het komt regelmatig voor dat de beginnend beroepsbeoefenaar geconfronteerd wordt met nieuwe en soms zelfs onbekende objecten, materialen en/of bewerkingen. De beginnend beroepsbeoefenaar beschikt over brede kennis en vaardigheden op het gebied van restauratie en conservering. Complicerende factor is het grote afbreukrisico bij het werken met meubels of interieuronderdelen die tot materieel erfgoed behoren. De objecten kunnen zeer waardevol zijn, zowel financieel als cultureel-historisch.
Verantwoordelijkheid en zelfstandigheid:	De beginnend beroepsbeoefenaar heeft een uitvoerende taak en werkt in opdracht van een leidinggevende, dit is meestal een expert zoals een meubelrestaurator, conservator of restauratiespecialist. De leidinggevende bepaalt het doel en de kaders van de werkzaamheden. De beginnend beroepsbeoefenaar past zelfstandig de afgebakende conserverings-, reconstructie en/of restauratiewerkzaamheden uit en stemt daarbij herhaaldelijk af met de leidinggevende. De beginnend beroepsbeoefenaar is verantwoordelijk voor de productiviteit en kwaliteit van het eigen werk. Bij twijfel of wanneer die complicaties signaleert, die diens mogelijkheden of bevoegdheden te boven gaan, waarschuwt die zijn leidinggevende.
Examenvorm:	Praktijkexamen Het praktijkexamen is een afsluitende toets waarbij de kandidaat in een realistische werkomgeving aantoont de vereiste kennis, vaardigheden en professionele houding te beheersen. De beoordeling vindt plaats aan de hand van vooraf vastgestelde criteria en richt zich op zowel het proces als het eindresultaat.

Werkproces: D1-K1-W1			
Titel werkproces	Uit te voeren	Aanwijzingen voor de opdracht	Resultaat
Bereidt de behandeling van een erfgoedobject voor	De beginnend beroepsbeoefenaar ontvangt een werkopdracht, bekijkt het object, beschrijft de technische conditie inclusief materiaalfactoren en degradatie, vergelijkt met de opdracht, bespreekt dit met de leidinggevende en stelt een uitvoeringsplan met materialen en methoden op dat na goedkeuring wordt klaargemaakt.	De beginnend beroepsbeoefenaar stemt proactief af met de leidinggevende over plannen en afwijkingen, onderzoekt het materiaal en de staat ervan grondig, rapporteert gestructureerd en volledig, houdt rekening met de mogelijkheden en beperkingen van materialen en middelen, en behandelt het object zorgvuldig en respectvol.	De conditie van het object voor behandeling is vastgelegd in een conditierapportage. Het plan is goedgekeurd door de leidinggevende. De benodigde materialen en middelen zijn geselecteerd en gereed voor de uitvoering van de opdracht.

Werkproces: D1-K1-W2			
Titel werkproces	Uit te voeren	Aanwijzingen voor de opdracht	Resultaat
Voert conserverings-, reconstructie of restauratiewerkzaamheden uit	De beginnend beroepsbeoefenaar voert eenvoudige restauratie-, reconstructie- en conserveringstechnieken uit volgens een plan, signaleert complicaties, meldt deze en gaat na toestemming verder, controleert of het werk aan eisen voldoet, registreert handelingen en materialen en zorgt voor veilige opslag.	De beginnend beroepsbeoefenaar voert handvaardigheden en technieken vakkundig uit, richt zich op detail en hoge kwaliteit, gebruikt machines en gereedschappen efficiënt, registreert nauwkeurig handelingen, technieken en materialen, gaat zorgvuldig met objecten om en stemt proactief af met leidinggevenden en experts.	De restauratie-, reconstructie of conserveringswerkzaamheden aan het erfgoedobject zijn volgens (aangepast) plan uitgevoerd. De uitgevoerde handelingen, gebruikte technieken en materialen zijn gedocumenteerd.

Examen		
Werkprocessen	Inhoud	Aanwijzingen
Alle kerntaken en werkprocessen	Beoordeling praktijkexamen	De examinerator beoordeelt de uitvoering van het praktijkexamen op basis van vastgestelde beoordelingscriteria die betrekking hebben op de vakinhoudelijke uitvoering. Het bewijsmateriaal ondersteunt de beoordeling, maar is niet zelfstandig beslissend. Beoordelen gebeurt aan de hand van een puntenschaal: - O = onvoldoende (0 punten). Wanneer het criterium niet op een acceptabele manier is uitgevoerd, zoals gewenst is in de beroepspraktijk. - V = voldoende (1 punt). De uitvoering van het criterium voldoet aan het niveau dat van de beginnend beroepsbeoefenaar kan worden verwacht. - G = goed (2 punten). De uitvoering van het criterium is bovengemiddeld goed en daarmee meer dan de beginnend beroepsbeoefenaar moet kennen of kunnen. De behaalde punten worden opgeteld. Met de omzettingstabel wordt er een eindcijfer berekend (eventueel met OVG-schaal).

Examen		
Werkprocessen	Inhoud	Aanwijzingen
Alle kerntaken en werkprocessen	Het examen bestaat uit het uitvoeren van het praktijkexamen	De examinerator observeert en beoordeelt de uitvoering van het praktijkexamen tijdens het werken. Tijdens of direct na de uitvoering kan de examinerator de student kort bevragen ter verduidelijking van gemaakte keuzes en uitgevoerde handelingen. Deze toelichting is ondersteunend van aard en maakt geen afzonderlijk beoordeeld onderdeel van het examen uit.

Toelichting bij dit servicedocument

Dit servicedocument geeft een beknopt overzicht van de opbouw en inhoud van het exameninstrument. Het document is bedoeld om opleidingen en examencommissies te helpen bij de **oriëntatie op het examenproduct**.

Omdat exameninstrumenten zelf niet vrij gedeeld kunnen worden, biedt dit servicedocument inzicht in onder andere:

- De structuur van het examen
- De relatie met het kwalificatiedossier of keuzedeel
- De toetsmatrijs
- De manier van beoordelen

Op basis van deze informatie kunnen opleidingen doorgaans goed beoordelen of het exameninstrument aansluit bij hun onderwijs en examinering.

Voorbeelden van examenmateriaal

Wilt u een beter beeld krijgen van de manier waarop Exalo examens ontwikkelt? Op onze website vindt u een aantal **voorbeelddocumenten** die laten zien hoe examens, beoordelingsformulieren en instructies zijn opgebouwd.

Deze voorbeelden zijn te vinden via: <https://exalo.nl/ons-concept/>

Veelgestelde vragen

Veel praktische vragen van opleidingen gaan bijvoorbeeld over:

- Hoe een exameninstrument wordt ingezet in de praktijk
- Hoe de beoordeling is opgebouwd
- Welke documenten worden meegeleverd
- Hoe het vaststellen door de examencommissie werkt

Op de productpagina van elk exameninstrument vindt u daarom een **uitgebreide FAQ** met antwoorden op de meest gestelde vragen.

Afnamevorm van het examen

Exalo Media ontwikkelt exameninstrumenten met een afnamevorm die past bij de aard van het werkproces of het keuzedeel. Afhankelijk van het examen kan dit bijvoorbeeld bestaan uit een praktijkopdracht, een beroepsproduct, een gesprek, een observatie in de praktijk of een combinatie van deze onderdelen. In het servicedocument staat beschreven **welke afnamevorm voor dit exameninstrument is uitgewerkt** en hoe de beoordeling plaatsvindt.

Wij realiseren ons dat opleidingen hun onderwijs en examinering soms anders hebben ingericht. Het kan daarom voorkomen dat de standaard afnamevorm van een exameninstrument niet volledig aansluit bij de manier waarop een opleiding het onderwijs heeft georganiseerd.

In dat geval kan in overleg worden gekeken naar **alternatieve afnamevormen of aanpassingen aan het exameninstrument**. Denk bijvoorbeeld aan een andere combinatie van examenonderdelen of een aangepaste manier van beoordelen. Dergelijke aanpassingen worden altijd afgestemd met de opleiding en moeten plaatsvinden **voordat het exameninstrument ter vaststelling wordt aangeboden aan de examencommissie**.

Afhankelijk van de aard en omvang van de aanpassing kunnen hiervoor **ontwikkel- of aanpassingskosten** in rekening worden gebracht. Heeft uw opleiding specifieke wensen rondom de afnamevorm van het examen? Neem dan gerust contact met ons op om de mogelijkheden te bespreken.

Vaststelling van het exameninstrument

Exameninstrumenten van Exalo worden aangeboden voor gebruik via een **Route 2 vaststellingsprocedure**. Dit betekent dat het exameninstrument wordt vastgesteld door de **examencommissie van de onderwijsinstelling** die het examen gebruikt.

Wij adviseren daarom om vóór aanschaf of inzet **af te stemmen met de eigen examencommissie** of deze werkwijze aansluit bij het beleid van de instelling. Het servicedocument en de bijbehorende toetsmatrijs zijn opgesteld om examencommissies te ondersteunen bij deze beoordeling.

Vragen of aanvullende informatie

Heeft uw opleiding of examencommissie aanvullende vragen over het exameninstrument, de documentatie of de inzet in de praktijk? Neem dan gerust contact met ons op. Wij denken graag mee:

→ <https://exalo.nl>

→ info@exalo.nl